

LEHEN HEZKUNTZA: Informazioaren tratamendua eta gaitasun digitala

EAE: Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma. Dekretua.	NFK: Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntza
<p>175/2007 DEKRETUA, urriaren 16koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma sortu eta ezartzeko (EHAA - 2007ko azaroak 13. astearta 218 ZK), 26044. orria Oharra: (97/2010 Dekretuaren bidez aldatua)</p>	<p>24/2007 FORU DEKRETUA, martxoaren 19koa, Nafarroako Foru Komunitateko Lehen Hezkuntzako irakaskuntzarako curriculuma ezartzen duena. 2007.eko maiatzaren 23a. asteazkena Nafarroako A.O. 64. zenbakia, 5773. orria</p>
<p>7. artikulua.– Oinarrizko gaitasunak.</p>	<p>7. artikulua. Oinarrizko gaitasunak</p>
<p>EHAA, 218. alearen Gehigarria –2007ko azaroak 13. astearta, 8. orria III. ERANSKINA. OINARRIZKO GAITASUNAK</p> <p>EHAA, 218. alearen Gehigarria –2007ko azaroak 13. astearta, 11. orria HEZKUNTZA GAITASUN OROKORRAK:</p> <p>1.– Arduraz eta autonomiaz bizitzen ikastea, eta, zehazki, nork bere burua ezagutzen ikastea, norberaren buru-osasuna eta osasun fisikoa zaintzen ikastea eta ohitura osasuntsuak hartzea. Izadiaz eta natura-baliabideez arduraz gozaten ikastea, gizadi osoaren eta egungo nahiz geroko belaunaldien ondarea diren aldetik.</p> <p>2.– Ikasten eta pentsatzen ikastea, eta informazioa interpretatzea, sortzea eta ebaluatzea. Erabakiak hartzen eta arazoak konpontzen ikastea, ikasteko eta lan egiteko ohiturak eta ikasteko estrategiak eskuratzea, eta jakintza zientifikoko eta matematikoko metodoak aplikatzen ikastea, jakintza teorikoaren eta praktikokoaren alorrek planteatzen dituzten arazoak identifikatzeko eta konpontzeko.</p> <p>3.– Hizkuntza ofizialetan, eta, gutxienez, atzerriko hizkuntza batean hitz egiten ikastea, eta, berariaz, komunikabideak eta informazioko eta komunikazioko teknologia irizpide kritikoz erabiltzen eta interpretatzen ikastea. Irizpide hori bera jarraitu behar dute ikasleek hizkuntza artistikoarekin, musika-adierazpenarekin eta gorputzaren, plastikaren eta ikusizko alorraren adierazpenekin.</p> <p>4.– Elkarrekin bizitzen ikastea, eta, berariaz, harreman positiboak izaten eta, gatazka-egoeretan, elkarriketara eta negoziatziora jotzen ikastea. Halaber, gogoz eta demokratikoki parte hartzen ikastea, lankidetzan jarduten eta taldean lan egiten ikastea, eta aniztasuna errespetatzen ikastea.</p> <p>5.– Pertsona gisa garatzen ikastea, norbera izanda, eta emozio negatiboak kontrolatzea eta nork bere burua modu positiboan eta errealistan balioestea. Pertsona autonomoa izatea, norberak hartutako erabakien ardura hartzea, eta printzipio etikoei jarraitzea.</p> <p>6.– Egiten eta ekiten ikastea, erabakiak eta ardurak hartzeko ekimena izatea, esfortzua eta zailtasunak gainditzeko ahalegina balioestea, eta ekintzailea izatea, bizitzaren alor guztietan.</p>	<p>2007.eko maiatzaren 23a. asteazkena Nafarroako A.O. 64. zenbakia, 5774. orria I. ERANSKINA. Oinarrizko gaitasunak</p> <p>Oinarrizko gaitasunak curriculumean sartzeak bide ematen digu ezinbestekotzat hartzen diren ikaskuntzak azpimarratzeko, ikasitakoa aplikatzera bideratutako planteamendu integratzaile batetik abiatuta. Horregatik dira oinarrizkoak. Derrigorrezko irakaskuntza bukatzean gazte batek eskuratuak izan behar dituen gaitasunak dira, bere burua gauzatu, herritar aktiboa izan, helduaroan modu egokian sartu eta bizitza osoan zehar ikasten segitzeko bidea ematen diotenak.</p> <p>Oinarrizko gaitasunak curriculemean sartzeak helburu batzuk ditu. Aurrenik, ikasitakoak integratzea, hala formalki ikasitakoak, arloetan edo irakasgaietan sartuak, nola informalki ikasitakoak eta ikasketa ez-formalak. Bigarrenik, ikasitakoa integratu, eduki mota desberdinekin lotu eta egoera eta testuinguru desberdinetan behar dutenean modu erangikorrean erabiltzea ahalbidetzen die ikasleei. Eta, azkenik, irakaskuntza orientatzen du, ezinbesteko edukiak eta ebaluazio irizpideak identifikatzen lagundu eta irakatsi eta ikasteko prozesuari buruzko erabakiak inspiratzen baititu.</p> <p>Curriculumeko arlo eta irakasgaietan ikasleek hezkuntzako helburuak lor ditzatela lortu nahi da, eta, beraz, oinarrizko gaitasunak eskura ditzatela. Hala eta guztiz ere, ez dago zuzeneko loturarik arlo edo irakasgai batzuen irakaskuntzaren eta gaitasun jakin batzuen garapeneraren artean. Arlo bakoitzak laguntza ematen du gaitasun batzuk garatzeko, eta oinarrizko gaitasun bakoitza arlo edo irakasgai batzuk lantzearen ondorioz lortzen da.</p> <p>Oinarrizko gaitasunak lortzeko, curriculumeko arloetan eta irakasgaietan egindako lanari garapenerako beharrezkoak diren antolamenduaren eta funtzionaltasunaren esparruetako neurri batzuk erantsi behar zaizkio. Beraz, ikastetxeen eta ikasgelen antolaketa eta funtzionamendua, ikasleen parte-hartzea, bame arauak, metodologia eta baliabide didaktiko batzuen erabilera edo eskolako liburutegiaren eraketa, antolaketa eta funtzionamendua eta beste elementu batzuk lagungarri edo oztopo izan daitezke komunikazioari, inguru fisikoaren azterketari, sormenari, elkarbizitzari eta herritartasunari nahiz alfabetatze digitalari lotutako gaitasunak garatzeko. Orobat, tutore-jardun etengabea funtsezko laguntza izan daiteke ikasketen erregulazioari, garapen emozionalerako trebetasun sozialei dagozkien gaitasunak garatzeko. Azkenik, jarduera osagarriak eta eskola kanpokoak planifikatuz gero, oinarrizko gaitasun guztien garapena bultzatzen ahal da.</p>
<p>OINARRIZKO GAITASUNAK:</p> <p>a) Zientzia-, teknologia- eta osasun-kulturarako gaitasuna. b) Ikasten ikasteko gaitasuna c) Matematikarako gaitasuna d) Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna e) Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna f) Gizarterako eta herritartasunerako gaitasuna g) Giza eta arte-kulturarako gaitasuna h) Norberaren autonomiarako eta ekimenerako gaitasuna</p> <p>Oinarrizko gaitasun batzuek zehar-izaera dute; esaterako, ikasten ikasteko gaitasunak, hizkuntza-komunikazioko gaitasunak, informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasunak, gizarterako eta herritartasunerako gaitasunak eta norberaren autonomiarako eta ekimenerako gaitasunak. Beste gaitasun batzuek lotura zuzena dute curriculumeko arlo edo irakasgai jakinekin; esaterako, zientzia-, teknologia- eta osasun-kulturarako gaitasunak, matematikarako gaitasunak eta giza eta arte-kulturarako gaitasunak. Hala ere, maila bereko garrantzia ematen zaie oinarrizko gaitasun guztiei, honetako bakoitza lagungarri izan baitaiteke norberak arrakasta izateko, jakintzaren gizartean. Gainera, aintzat hartu behar da gaitasun horiek guztiak elkarrekin Lotuta daudela, eta arlo batean funtsezkoak diren alderdiak beste gaitasun baten lagungarri izan daitezkeela. Oinarrizko gaitasunak deskribatu eta haien xedeak eta alderdiak lantzen ditu eranskin honek. Halaber, zenbait jarraibide ematen dira, ikasleek Oinarrizko Hezkuntza amaitzean lortu behar duten oinarrizko maila zehazteko, gaitasun bakoitzarekiko.</p>	<p>Europar Batasunak egindako proposamenaren esparruan, eta azaldu diren gorabehera jarraituz, oinarrizko zortzi gaitasun hauek ezarri dira:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.–Hizkuntza bidez komunikatzeko gaitasuna. 2.–Matematikarako gaitasuna. 3.–Mundu fisikoa ezagutzeko eta harekin elkarreaginean aritzeko gaitasuna. 4.–Informazioaren tratamendua eta gaitasun digitala. 5.–Gaitasun soziala eta herritartasuna. 6.–Arte eta kultur gaitasuna. 7.–Ikasten ikasteko gaitasuna. 8.–Autonomia eta ekimen pertsonala. <p>Eranskin honetan gaitasun horien deskripzioa, helburuak eta ezaugarriak azaldu eta ikasle guztiek horietako bakoitzean lortu behar duten oinarrizko maila ezartzen da. Nahiz eta erreferentzia derrigorrezko hezkuntzaren bukaeran izan, haien garapenak eskolaldiaren hasieratik beretik hasi behar du, pixkanaka eta modu koherentean eskuratu ahal izateko. Horregatik, Lehen Hezkuntzak hemen aipatzen diren gaitasunak hartuko ditu erreferentziatzat, ikasle guztiek lortu beharreko helburuak biltzen baitituzte. Gaitasun horiek etapa honetan lortu behar ez diren alderdi batzuk badituzte ere, komeni da horiek ezagutzea, geroko garapen hori arrakastatsua izateko oinarriak finkatzeko.</p> <p>Curriculumak jakintza arloetan egituratzen da, eta horietan bilatu behar dira gaitasunak etapa honetan garatu ahal izateko erreferentziak. Horiek horrela, arlo bakoitzean, haren xede nagusi diren oinarrizko gaitasunak lortzeko ematen duen laguntza aipatuko da berariaz. Bestalde, bai helburuek, bai edukien hautapenak gaitasun guztien garapena bermatzea dute xede. Ebaluazio irizpideek haiek lortzeko bidean aurrera egindako urratsak baloratzeko balio dute.</p>

EAE: Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma. Dekretua.	NFK: Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntza
<p>EHAA- 218. alean Gehigarria – 2007ko azaroak 13, asteartea, 20. orria</p> <p>5.– INFORMAZIOA TRATATZEKO ETA TEKNOLOGIA DIGITALA ERABILTZEKO GAITASUNA</p> <p>Informazioa bilatzean, lortzean, prozesatzean, komunikatzean eta informazio hori jakitate bilakatzean datza gaitasun hau. Gaitasun honek eskatutako trebetasunen artean daude, besteak beste, informazioa eskuratzekoa, hura tratatu eta informazio-euskarrietara transmititzekoa, eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiki informatzeko, ikasteko eta komunikatzeko erabiltzekoa.</p> <p>Informazioa bilatzea, hautatzea, erregistratzea, tratatzea eta aztertzea eskatzen du gaitasun honek, eta, horren barruan, teknika eta estrategia egokiak erabiltzea informazio hori eskuratzeko, betiere, informazio-iturriari eta erabilitako informazio-euskarriari erreparatuta (ahozkoa, inprimatua, ikus-entzunezkoa, digitala edo multimedia). Oinarrizko hizkuntza espezifikoak menderatu behar dira (testuak, zenbakiak, ikonoak, ikusizko hizkuntza, grafikoa eta soinuak), eta hizkuntza horiek deskodifikatzeko eta transferitzeko jarraibideen berri izan; eta baita mota askotariko egoera eta testuinguruetan aplikatzen jakin, hala informazio-motak, informazio- iturriak, informazioak ematen dituen aukerak eta informazioaren kokapena, nola informazioaren adierazpenerako erabiltzen diren hizkuntzak eta euskarriak ere.</p> <p>Informazioa eskura izateak ez dakar, berez, jakintza. Informazioa jakintza bihurtzeko, arazoitze-lan bat egin behar da, informazio hori antolatu, lotu, aztertu eta laburtzeko, eta informazioaren gaineko inferentzia eta dedukzio sinpleak nahiz konplexuak egiteko; hau da, informazioa ulertu egin behar da, eta norberak aurrez dituen jakintza-eskemetan sartu. Eta komunikatu egin behar da eskuratutako informazioa eta jakintza, adierazpen- baliabideak erabiliz. Baliabide horiek, hizkuntza eta teknika espezifikoak biltzeaz gainera, informazioa- ren eta komunikazioaren teknologien aukerak baliatu behar dituzte.</p> <p>Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak behar bezala erabiliko baditu ikasleak lan intelektuala egiteko, teknologia horiek erabili behar ditu informazioa eta jakintza transmititzeko eta sortzeko.</p> <p>Teknologia horiek informazioa eta jakintza sortzeko erabiliko ditu ikasleak, esaterako, prozesu matematiko, fisiko, sozial, ekonomiko edo artistikoen ereduak lantzeko erabiltzen baditu. Gaitasun hori eskuratuta, hauek egiteko gai izango da ikaslea: informazio ugari eta konplexua ulertu behar bezala prozesatzeko eta kudeatzeko; errealitatean sortutako arazoak konpontzeko; erabakiak hartzeko; lankidetzaz-esparruetan lan egiteko, eta, komunikazio-inguruneak zabalduz, ikaskuntza-komunitate formaletan eta ez-formaletan parte hartzeko; eta ekoizpen arduratsuak eta sortzaileak egiteko.</p> <p>Teknologia digitala erabiltzean, etekin osoa atera behar zaie informazioko eta komunikazioko teknologiei, eta, horretarako, sistema teknologikoen izaera eta funtzionamendua ulertu egi behar da, eta teknologia horien aldaketak pertsonengan eta lan- eta gizarte-esparruan duten eragina atzitu. Ikasleek softwareko eta hardwareko ohiko arazoak identifikatzeko eta konpontzeko estrategiak erabili behar dituzte. Halaber, teknologia digitala erabiltzean, informazioko eta komunikazioko teknologiek ematen duten informazioa aprobetxatu eta ikuspegi kritikoaz aztertu behar da, norberak lan autonomoa eginez eta beste pertsona batzuekin lan eginez, alderdi sinkronikoan nahiz diakronikoan. Horrela jokatuta, ingurune fisikoei eta sozialei buruzko ezagutza eta harremana handitu egiten da. Teknologia horiek informazioa antolatzeako eta prozesatzeko erabili behar dira, eta aurretik ezarritako helburuak betetzeko baliatu, ikasketen, lanaren eta aisialdiaren esparruan.</p> <p>Finean, hau eskatzen du teknologia digitala erabiltzeak: eskura dauden baliabide teknologikoak ohikotasunez erabiltzea, eguneroko bizitzako arazoak modu eraginkorrean konpontzeko. Gaitasun horrek, halaber, informazio-iturri berriak eta berrikuntza teknologikoak sortu ahala ebaluatzeko eta hautatzeko aukera ematen du, egiteko edo helburu espezifikoak betetzeko ematen dituzten aukerei erreparatuta.</p> <p>Laburbilduz, teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna eta informazio tratatzeko gaitasuna eskuratzeko, baldintza hauek bete behar ditu ikasleak: autonomiaz, eraginkortasunez, arduraz, ikuspegi kritikoaz eta zuhurtasunez hautatu, tratatu eta erabili behar ditu informazioa, informazio-iturriak eta baliabide teknologikoak; eskura duen informazioa jarrera kritikoaz eta zuhurtasunez baloratu behar du, eta, beharrezkoa bada, egiaztatzea egin behar du informazio hori; eta, halaber, bete egin behar ditu gizarteak informazioko eta informazio-iturrietako euskarrien erabilerarako adostu dituen jokabide-arauak.</p>	<p>2007.eko maiatzaren 23a, asteazkena Nafarroako A.O. 64. zenbakia, 5776. orria</p> <p>4.–INFORMAZIOAREN TRATAMENDUA ETA GAITASUN DIGITALA.</p> <p>Gaitasun hau informazioa bilatu, lortu, prozesatu, komunikatu eta jakintza bihurtzeko trebetasunean datza. Trebetasun batzuk hartzen ditu barne, informazioa bilatzeetik hasi eta hura tratatu ondoren euskarri desberdinen bitartez transmititzearekin bukatuta, barne hartuz informazioaren eta komunikazioaren teknologien erabilera, informatu, ikasi eta komunikatzeko funtsezko elementua baita.</p> <p>Informazioa bilatu, hautatu, erregistratu eta tratatu edo aztertzeari loturik dago. Informazioa lortzeko teknika eta estrategia batzuk erabiltzen ditu, aukeratu den iturria eta erabiltzen den euskarria zein den (ahozkoa, inprimatua, ikus-entzunezkoa, digitala edo multimedia). Oinarrizko hizkuntza berariazko batzuk (testu bidezkoa, zenbakizkoa, ikono bidezkoa, ikusizkoa, grafikoa eta soinu bidezkoa) eta haiek deskodetu eta transferitzeko jarraibideak menperatzea eskatzen du, hala nola informazio mota desberdinen, haien iturrien, ahalbideen, kokapenaren eta hura adierazteko maizenik erabiltzen diren hizkuntzen eta euskarrien ezagupena egoera eta testuinguru desberdinetan aplikatzea.</p> <p>Informazioa izateak ez du automatikoki jakintza sortzen. Informazioa jakintza bihurtzeko beharrezkoa da hura antolatu, erlazionatu, aztertu eta sintetizatzea, hala nola konplexutasun maila desberdineko inferentziak eta dedukzioak egiteko trebetasunak izatea, laburbilduz, hura ulertu eta lehendik ditugun ezagupen-eskemen barruan sartzeko trebetasuna. Haren barruan dago, halaber, lortutako informazioaren eta ezagupenen komunikazioa, horretarako berariazko hizkuntza eta teknika desberdinak, hala nola informazioaren eta komunikazioaren teknologiek eskaintzen dituzten ahalbideak barne hartzen dituzten adierazpen baliabideak erabiliz.</p> <p>Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak lan intelektualeko tresna gisa erabiltzen trebea izateko beharrezkoa da beren funtzio bikoitzean erabiltzea, alegia, informazioa eta jakintzea transmititzeko eta sortzeko. Funtzio sortzailea erabiltzen da, adibidez, matematika, fisika, gizarte, ekonomia edo arte arloetako prozesuen eredueterako tresna gisa erabiltzen direnean. Orobat, gaitasun honek bidea ematen du informazio ugaria eta konplexua egoki prozesatu eta kudeatzeko, benetako arazoak konpondu eta erabakiak hartzeko, hala nola ikasteko komunitate formal eta ez-formaletan parte hartzeko komunikazio inguruneak zabalduz, lankidetzaz taldeetan aritu eta produkzio arduratsuak eta kreatiboak sortzeko.</p> <p>Gaitasun digitalak barne hartzen du informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabiltzean etekin handiena lortzea, eta horretarako beharrezkoa da sistema teknologikoen ezaugarriak, funtzionamendua eta arlo horretako aldaketek pertsonen eta lanaren munduan duten eragina ezagutzea. Halaber, haren osagaia da softwarean eta hardwarean sortu ohi diren arazoak identifikatu eta konpontzeko estrategia berrien erabilera. Gainera, teknologia horiek ematen duten informazioa aprobetxatu eta modu kritikoaz aztertzea bidea ematen du, bai norberaren lan autonomoaren bidez, bai lankidetzan arituz, sinkronikoki eta diakronikoki, eta gero eta zabalagoak diren ingurune fisiko eta sozialekin harremanak ezartzeko. Gaitasun honek informazioa antolatu eta prozesatzeko balio du, hala nola informazio hori ikasketen, lanaren eta aisialdiaren arloetan aurretik finkatutako xedeak lortzera bideratzeko.</p> <p>Horiek horrela, gaitasun digitala benetako arazoei konponbide egokia emateko baliabide teknologikoak normaltasunez erabiltzean datza. Era berean, bidea ematen du informazio iturri berriak eta berrikuntza teknologikoak agertu ahala, haiek ebaluatu eta aukeratzeko, berariazko eginkizunak nahiz helburuak lortzeko egokiak diren heinean.</p> <p>Labur esateko, informazioaren tratamendua eta gaitasun digitalak beraiekin dakarte informazioa eta haren iturriak eta baliabide teknologikoak hautatu, prozesatu eta erabiltzean pertsona autonomoa, eraginkorra, arduratsua, kritikoa eta gogoetatsua izatea, bai eta eskura dagoen informazioa baloratzeko jarrera kritikoa eta gogoetatzeko izatea eta behar denean informazioa egiaztatzea ere, hala nola informazioa eta haren iturriak euskarri desberdinetan erabiltzeko gizartearen adostutako jokabide arauak errespetatzea.</p>